AUDIOVISUAL FINLAND

Lausunto
26.10.2016

Eduskunta
Sivistys- ja tiedejaosto
Kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Asia: HE 134/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017
Teema: audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto

Audiovisual Finland ry, jonka tehtävä on edistää suomalaisen elokuva- ja TV-alan kansainvälistymistä ja kasvua, kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

1. Tausta, kannustimen "toimintalogiikka"

Elokuva- ja TV-tuotantojen tekeminen on työvoimaintensiivistä liiketoimintaa ja niiden tekoprosessien eri vaiheissa käytetään runsaasti eri toimialojen palveluita. Yhden pitkän elokuvan tuotanto työllistää jopa 350 henkilöä eri pituisiksi jaksoiksi, ja tuotantojen kustannuksista n 70% on työvoimakustannuksia. Tuotannot työllistävät ja käyttävät runsaasti palveluita eri toimialoilta, esimerkiksi matkailualalta. Lisäksi elokuvat ja TV-sarjat vaikuttavat voimakkaasti maabrändiin ja sitä kautta matkailijavirtojen tuomiin elinkeino- ja verotuloihin.

Globaalisti usea maa – Euroopassakin 19 maata – on havahtunut näihin hyötyihin, ja tuotannoille on ryhdytty tarjoamaan taloudellisia kannustimia niiden kotiuttamiseksi. Kannustimista onkin tullut merkittävä ohjaava tekijä kuvauspaikkoja ja yhteistuotantokumppaneita valittaessa. Suomesta tähän saakka tuotantokannustin ja siten olennainen kilpailukykytekijä on puuttunut. Audiovisual Finland siis kannattaa lämpimästi tämän epäkohdan korjaamista.

Valtiontalouden näkökulmasta huomionarvoista on, että ehdotettu kannustin ei ole vastikkeeton tuki vaan pikemminkin "invest-in" –toimintojen kaltainen instrumentti. Tuotantokannustin on käytännössä riskitön satsaus, koska ehdotetussa järjestelmässä palautukset myönnetään suhteessa kulutettuun rahaan. Lisäksi kansainväliset esimerkit osoittavat tuotantovolyymien nousevan kannustimen avulla niin merkittävästi, että niistä kertyvät verotulot ovat enemmän kuin tuotannoille myönnetty raha. Näin ollen kannustin on kuluvaikutuksiltaan "ise itsensä rahoittava" (self-financing), ja kerrannaisvaikutuksineen tuottaa myönnetyn rahan valtiolle moninkertaisesti takaisin.

AUDIOVISUAL FINLAND

Kannustimen toimintalogiikka

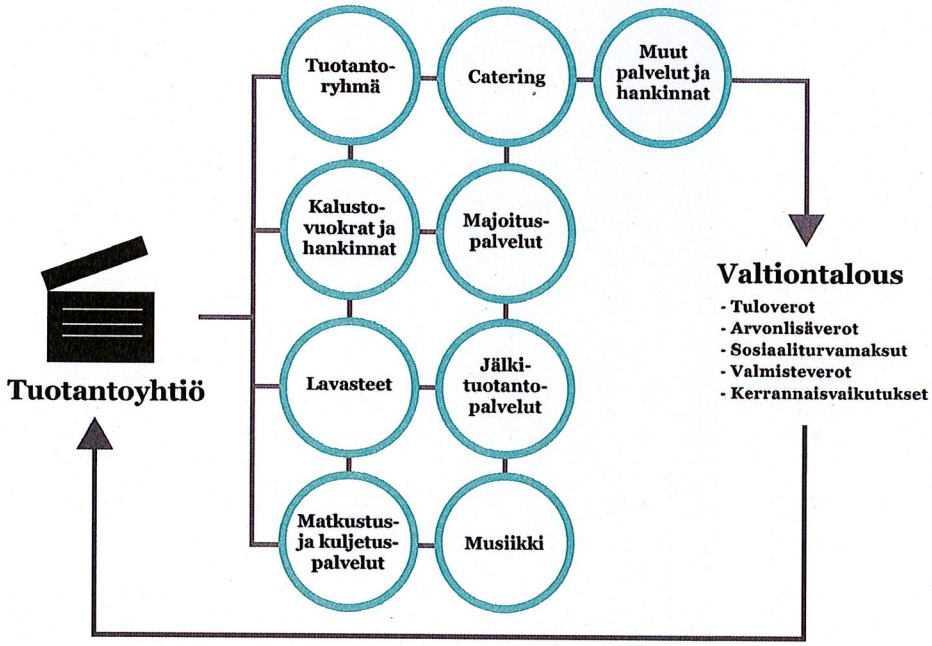

2. Kannustimen vaikutuksista

Suorat vaikutukset: työllisyys ja kulutus elokuva- ja tv-tuotantosektorilla kasvaa, kun tuotanto lisääntyy. Kansainväliset tuotannot käyttävät kuvausmaissa aina paikallista alan työvoimaa, joten tuotantojen saaminen Suomeen tarjoaa kotimaisille ammattilaisille mahdollisuuden työllistyä paremmin ympäri vuoden ja kehittää ammattitaitoaan. Merkittävien kansainvälisten tuotantojen myötä suomalaisten tekijöiden osaamispääoma kasvaa, mikä parantaa omaa kilpailukykyämme. Suomalaiset tuotantoyhtiöt pääsevät kansainvälisten kumppanuuksien ja yhteistuotantosopimusten myötä kasvattamaan verkostojaan ja tuotantojensa vientimahdollisuuksia. Merkittävinä hyötyjinä ovat myös korkeaa osaamista ja teknologiaa omaavat kotimaiset jälkituotantoyhtiöt, jotka tällä hetkellä jatkuvasti menettävät työmahdollisuuksia kannustimen puuttuessa.

Epäsuorat vaikutukset: kulutus joka **lisääntyy muilla aloilla.**

- Tuotannot lisäävät kulutusta myös muilla toimialoilla, kuten matkailusektorilla. Tuotannot käyttävät runsaasti esimerkiksi hotelli-, ravitsemis-, ja kuljetusalan palveluja.
  Matkailuala hyötyy myös merkittävien elokuvien myötä lisääntyvistä turistivirroista ("screen tourism") ja maabrändin kehittymisestä. Huomionarvoista on, että esimerkiksi vuonna 2014 45 miljoonaa matkailijaa teki matkakohdepäätöksensä ensisijaisesti jonkun elokuvan tai TV-sarjan pohjalta (*Tourism Competitive Intelligence*).

- Infrastruktuurin kehittyminen: kannustimien on todettu vaikuttavan myönteisesti investoijien kiinnostukseen, esimerkiksi studiohankkeina.

- Tuotantokannustimien on huomattu lisäävän myös yksityisten sijoittajien määrää tuotantojen rahoituksessa. Yksityiset sijoittajat ovat viime aikoina alkaneet kiinnostua av-tuotantojen rahoituksesta Suomessakin, ja tuotantokannustin omalta osaltaan helpottaisi tätä suuntausta.

- Elokuva- ja tv-tuotannot generoivat huomattavia kulttuurisia hyötyjä. Vahva audiovisuaalinen tuotantokenttä varmistaa sen, että kotimaista kulttuuria, perinteitä ja ajankohtaisia aiheita tuodaan yleisön nähtäville elokuvien, tv-draaman ja dokumenttien muodossa kaikille saavutettavissa kanavissa, elokuvateatterissa, tv:ssä ja verkossa.

Kerrannaisvaikutukset: "**re-spend**", kulutuksen lisääntyminen lisää tuloja koko taloudessa.

- Huomattavat arvonlisäykset (gross value added).

3. Huomioita kannustimen toimeenpanosta:

Audiovisual Finland pitää tärkeänä, että nyt valmistelussa olevan instrumenttia rakennettaessa kiinnitetään huomiota toimialan erityispiirteisiin. Elokuvien ja sarjojen valmistelu ja toteutus on ylivuotista toimintaa, ja yhteistyökumppanit ja kuvauspaikat valitaan hyvissä ajoin. Näin ollen kansainvälisen uskottavuuden ja kiinnostuksen ylläpidon, sekä vaikuttavuuden maksimoinnin vuoksi on olennaista että kannustinta voidaan markkinoida stabiilina instrumenttina ilman uhkaa sen loppumisesta tai kertaluontoisuudesta. Lisäksi on olennaista, että kannustinbudjetiksi määritelty summa on siirtomääräraha-luonteinen. Toivottavaa olisi myös, että kysynnän mahdollisesti kasvaessa talousarvioon varattua määrärahaa voitaisiin lisätä. Sehän olisi käytännössä vain positiivinen asia, koska Suomeen kohdistuisi myönnettyä rahaa vastaan moninkertainen kulutus ja tulovirta.

Satsaukset kannustimeen sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Työ- ja elinkeinoministeriön kululuokista Audiovisual Finland näkee perusteltuina. Kysymyksessä on hieno instrumentti jossa kulttuuripolitiikka ja elinkeinopolitiikka lyövät kättä, ja toivomme, että kannustimen käyttöönottoa seuraamaan perustetaan ohjaus- tai työryhmä, jossa on edustusto molemmista ministeriöistä. Audiovisual Finland tarjoaa myös asiantuntemustaan kannustimen valmisteluun ja käytäntöön viemiseen liittyvissä asioissa.

Helsingissä 25.10.2016

Johanna Karppinen
Toiminnanjohtaja
Audiovisual Finland ry

Audiovisual Finland ry:n tehtävä on edistää suomalaisen audiovisuaalisen alan kansainvälistymistä ja kasvua. Audiovisual Finlandin jäseniä ovat Suomen elokuvatuottajien keskusliitto SEK, Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry, Kopiosto ja Tuotos, partnerijäseninä Yle, Finnimation sekä Suomen elokuvatoimistojen liitto SEL ry.